

3. Околелов, О. П. Конструктивная педагогика. / О. П. Околелов. – М : ДиректМедиа, 2013. – 160 с.
4. Пиаже, Ж. Теория Пиаже / Ж. Пиаже // Жан Пиаже: теория, эксперименты, дискуссии : сб. статей / сост. и общ. ред. Л. Ф. Обуховой, Г. В. Бурменской ; предисл. Л. Ф. Обуховой. – М. : Гардарики, 2001. – 624 с.
5. Поцелуева, Л. А. Формирование профессионально значимых качеств у специалистов фармацевтического профиля / Л. А. Поцелуева // Актуальные психолого-педагогические проблемы подготовки специалиста : материалы IV Всеросс. науч.-практ. конф., посвящ. Году семьи, 24-25 нояб. – 2008 г. – Стерлитамак, 2008. – С. 159-161.
6. Пояганова, Е. И. Конструктивизм и сознательно-коммуникативный метод обучения иностранным языкам / Е. И. Пояганова // Альманах современной науки и образования. – Тамбов : ГРАМОТА, 2007. – № 3, ч. 3. – С. 185–188.
7. Шаталова, Н. П. Конструктивное обучение в образовательной системе школа-вуз: теория и практика : моногр. / Н. П. Шаталова. – Барнаул : БГПУ, 2007. – 297 с.
8. Шаталова, Н. П. Конструктивный подход в педагогике как ведущий принцип науки / Н. П. Шаталова // Педагогический журнал. – 2016. – № 1. – С. 62–70.

УДК 811.124`2

Берестова А.А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ
НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

У пропонованій роботі автор здійснює спробу реалізувати прийоми вивчення термінологічної лексики на заняттях з української мови як іноземної у фармацевтичних закладах вищої освіти, розробити комплекс вправ для формування лексичної компетенції майбутніх провізорів, невід’ємним складником якої є фахова наукова термінологія.

Ключові слова: *комплекс вправ, термінологічна лексика, наукова термінологія, фармацевтична термінологія.*

In the presented article the author tries to realize the methods of studying the terminology vocabulary at the lessons of Ukrainian as a foreign language in the pharmacy establishments of higher education, to work out the complex of exercises to form the vocabulary competence of the future pharmacists, the inherent element of which is the professional scientific terminology.

Key words: *complex of exercises, terminology vocabulary, scientific terminology, pharmacy terminology.*

Покращення методики викладання української мови іноземним здобувачам вищої освіти передбачає визначення шляхів, за яким можливе удосконалення методів і прийомів вивчення термінології як підгрунтя фахово орієнтованого навчання.

До розгляду проблеми вивчення термінологічної лексики певної галузі на заняттях з української мови як іноземної неодноразово зверталися такі вітчизняні дослідники, як О. Богуш [1], М. Процик [4], А. Стадній [5] та ін. Дослідники наголошують, що невід’ємним складником успіху спеціаліста на сучасному ринку праці є рівень його фахового мовлення, майстерне оперування термінологічною лексикою, що засвідчить глибоке розуміння сутності наукових понять, а також культури професійного спілкування в цілому [3, с. 197].

Комунікативну компетенцію ми розглядаємо як комплексне і цілісне поняття, яке складають *орфографічна* – уміння передавати слова на письмі відповідно до правил правопису, *лексична* (у тому числі й термінологічна) – свідоме умотивоване дотримання лексичних норм сучасної української літературної мови, *граматична* –

усвідомлене дотримання граматичних норм української літературної мови, *текстотвірна* – уміння сприймати чужий текст і створювати власний і *стилістична* – вдале і правильне оперування засобами різних рівнів мови відповідно до обраного стилю мовлення – компетенції.

На думку Л. Вікторової, професійно-термінологічна компетенція як складник професійної компетентності відображає «готовність і здатність фахівця демонструвати належні особистісні якості у ситуаціях професійного спілкування [2, с. 7].

Термінологічної лексики необхідно навчати на всіх етапах вивчення української мови як іноземної, а її ефективному засвоєнню сприятиме запровадження різних видів навчальної мовленнєвої діяльності.

Дослідники методики викладання української мови як іноземної зокрема, вважають, що для засвоєння та правильного розуміння термінологічної лексики, яку вивчають чужоземці, на будь-якому етапі її вивчення важливою є її семантизація – тобто «процес і результат повідомлення таких відомостей про мовну одиницю, які дають можливість користуватися нею у межах того чи того виду мовленнєвої діяльності» [1, с. 86].

До основних способів семантизації відносять пояснення значення слова через наочність, опис, пояснення видового слова через родові, добір синонімів, добір антонімів, вказівка на спосіб творення слова.

Наведемо один із варіантів використання наочності з метою пояснення значення термінів, які здобувачам вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Фармація», будуть потрібні для засвоєння навчального матеріалу з фармацевтичної ботаніки і фармакогнозії.

Наприклад, під час вивчення розмовної теми «Лікарські рослини та їхні властивості» викладач демонструє таблицю «Будова квіткової рослини» і пояснює назви усіх частин зображеної рослини. Для закріплення термінологічних назв викладач поетапно пропонує студентам виконання таких завдань: 1) *Назвіть частини рослини.* 2) *Опишіть рослину із використанням назв її частин і прикметників на позначення кольору, розміру і форми.*

Із метою розширення термінологічного словника після засвоєння терміна-іменника доцільно запропонувати матеріал, у якому вже засвоєні терміни виступають структурними одиницями словосполучень і поєднуються із прикметниками, що характеризують той чи той іменник. Наприклад, можна розглянути типи листків. Викладач пропонує записати студентам словосполучення з головним словом *листок* та *стебло*. Наприклад, *ланцетний листок, овальний листок, трав'янисте стебло, надземне стебло*.

Окрім зошита, студенти записують словосполучення у свій термінологічний словничок, який поповнюють на кожному занятті.

Дослідники відзначають, що особливого значення у процесі навчання набуває формування умінь читання текстів, що містять інформацію фахового спрямування. Саме на основі таких текстів можна відпрацювати дефініцію для кожного терміна, тому необхідно читати нові, змістовно наповнені тексти, насичені відповідними термінами, для подальшого обговорення та активного опрацювання на заняттях [5, с. 128]. Студентам надається текст, після ознайомлення якого викладач пропонує виконати низку завдань до тексту: 1) *З'ясуйте значення основних термінів і запишіть їх у термінологічний словничок.* 2) *Використовуючи текст, складіть лексико-граматичні ланцюжки термінів за наведеним зразком: *якість* – *висока**

якість – високоякісний – високоякісна сировина(словосполучення наявні в тексті).

3) Від поданих дієслів утворіть іменники-терміни на позначення процесу за наведеним зразком: *цвісти – цвітіння, збирати – збирання*.

Перевірка рівня засвоєння інформації, поданої в тому чи тому тексті, і термінів, ужитих у ньому можлива різними способами: читання мовчки, аудіювання, переказ з опорою на запитання, ключові слова чи без будь-яких допоміжних позицій (вид діяльності – говоріння). Застосування того чи того методичного прийому залежить від базового рівня підготовки студентів, від особливостей сприйняття ними навчального матеріалу і ще низки чинників, які викладач обов'язково має враховувати під час вивчення з іноземними здобувачами вищої освіти української мови.

На заняттях української мови як іноземної у закладах вищої освіти викладачі мають можливість застосовувати підходи, що різняться своїми сутнісними характеристиками: комунікативний, функціонально-стилістичний, лінгвокраїнознавчий, професійно орієнтований, мета їхнього застосування є формування комунікативної компетенції майбутнього фахівця певної галузі як складника загальної професійної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш О. Українська астрономічна термінологія та її вивчення на заняттях з української мови як чужої / О. Богуш // Теорія і практика викладання української мови як іноземної: збірник наукових праць. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Вип. 2. – С. 68 – 72.
2. Вікторова Л. В. Формування професійно-термінологічної компетентності студентів вищих аграрних навчальних закладів у фаховій підготовці: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. В. Вікторова. – Чернігів, 2009. – 23 с.
3. Гриджук О. Є. Засвоєння фахової термінологічної лексики у процесі вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» / О. Є. Гриджук // Вісник Львівського університету. Серія «Філологія». – 2010. – Вип. 50. – С. 197 – 202.
4. Процик М. Семантизація власне української спеціальної лексики на заняттях з чужоземцями (на матеріалі українських видавничих термінів) / М. Процик // Теорія і практика викладання української мови як іноземної: збірник наукових праць. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – Вип. 1. – С. 104 – 108.
5. Стадній А. С., Зозуля І. Є. Фахові терміни на уроках української мови як іноземної / А. С. Стадній, І. Є. Зозуля // Педагогічні науки. – 2017. – Випуск LXXVI. – Том 1. – С. 127 – 131.

УДК 378.02=124:61(083.72)

Беляєва О.М.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава ЛІТЕРАТУРНО-ІСТОРИЧНИЙ КОМЕНТАР ЯК МЕТОДИЧНИЙ ПРИЙОМ НАВЧАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Розглянуто літературно-історичний коментар як один із спеціальних методичних прийомів навчання латинської мови. Показано, що застосування на заняттях з латинської мови та медичної термінології цього прийому дає змогу розв'язати низку завдань, як-от: формування позитивного емоційного ставлення й посилення інтересу до вивчення дисципліни, розширення загального кругозору студентів, залучення майбутніх лікарів до європейської культури. Авторка наголошує, що з точки зору психології зазначений прийом слугує ефективним засобом переключення уваги й емоційного розвантаження студентів під час заняття, а також сприяє розвиткові особистісної рефлексії.